

Н.Б. Теницька, ст. викладач,
Я.С. Голян, студент,
В.С. Пірімова, студент
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

В умовах постійно зростаючих цін на основні види енергоресурсів та значної зовнішньоекономічної залежності від постачальників енергоносіїв енергозбереження та енергоефективність набувають особливої актуальності для загального підвищення економічної ефективності транспорту, зменшення його негативного впливу на навколишнє природне середовище, забезпечення високих соціальних стандартів транспортних послуг[1].

На даний час значна енергоємність продукції вітчизняних виробників зменшує їх конкурентоспроможність на світовому ринку, тим паче, слід зауважити, що країна є залежною від зовнішніх енергоресурсів. Рушійною силою в сфері енергозбереження повинен стати розвиток фінансових механізмів стимулювання. Зростання енергоефективності національної економіки вимагає вагомих витрат на технічне переозброєння виробництва. Проте тільки через здійснення таких заходів можна досягти показників енергоємності ВВП розвинених країн. Технічне переозброєння підприємств даної галузі повинне здійснюватися за рахунок інноваційних та інвестиційних проектів з новітніх енергоефективних технологій. Адже тільки через впровадження новітніх прогресивних технологій можна буде забезпечити зниження рівня енергоємності, зниження втрат і наднормативних витрат паливно-енергетичних ресурсів при виробництві.

Фахівці звертають увагу на несприятливі чинники, які перешкоджають впровадженню енергоефективних заходів на регіональному рівні:

- неузгодженість та нечіткість чинного законодавства щодо розподілу бюджетних ресурсів держави між бюджетами усіх рівнів, періодична зміна порядку зарахування до місцевих бюджетів частини загальнодержавних податків та зборів, гострота бюджетних взаємовідносин між обласними радами та органами місцевого самоврядування;

- відсутність бюджетного перспективного планування щодо нарощування дохідної бази та мобілізації додаткових резервів наповнення бюджету;

- відсутність мотиваційного механізму заохочення сплати податків через відсутність реального спрямування сплачених коштів в економіку регіону (території).

Несприятливість вказаних чинників значною мірою може бути зменшена в результаті впровадження механізму відновного фінансування при реалізації енергоефективної регіональної політики. Він передбачає наявність певних етапів створення та реалізації механізму відновлюваного фінансування

енергоефективних проектів для бюджетних установ, який дає змогу залучати зовнішні кредитні ресурси під їх реалізацію [3].

Для того, щоб вирішити питання енергозбереження, необхідно

- по-перше, прийняти такий законодавчий акт як закон України «Про енергоефективність», тобто дещо коректувати закон «Про енергозбереження»;

- по-друге, необхідно внести зміни до закону «Про оподаткування прибутку підприємств»;

- по-третє, насамперед вдосконалення потребує закон «Про комерційний облік ресурсів, передача яких здійснюється мережами».

У сучасних умовах держава має унікальне географічне та геополітичне значення та виступає транспортером паливно-енергетичних ресурсів.

Однак для забезпечення максимально ефективного розвитку економіки та підвищення якості життя населення до світових стандартів слід вирішити такі проблеми як [2]:

- недостатній рівень забезпечення власними паливно-енергетичними ресурсами і значна кількість імпортованих ресурсів;

- необхідність створення стратегічних запасів для забезпечення енергетичної незалежності України;

- високий рівень зношеності енергетичної інфраструктури та необхідність модернізації та реконструкції основних фондів;

- недостатній рівень використання альтернативних видів палива та нетрадиційних джерел енергії;

- високий рівень витрат енергоресурсів при їх виробництві, транспортуванні та споживанні, впровадження новітніх технологій, раціоналізація структури суспільного виробництва.

Для вирішення даної проблеми слід здійснити ряд заходів:

- сформувати конкурентну структуру ринків, яка сприятиме розвитку інвестиційної діяльності більше ніж монополія.

- прискорити темпи економічного розвитку ПЕК за рахунок енергозбереження, створення системи моніторингу та стратегічного планування у ПЕК України;

- удосконалити систему управління галузевих енергетичних ринків у різних напрямках.

Впровадження таких заходів повинне сприяти інвестуванню держави, зміцненню енергетичної безпеки країни. На основі здійснених заходів будуть впроваджуватись новітні, екологічно чисті технології, Україна підвищить свій імідж на світовій арені і буде надійним партнером.

Література:

1. «Енергетична стратегія України на період до 2030 року» (від 15 березня 2006 року).
2. Коpecь Г.Р. Впровадження механізму відновлюваного фінансування енергоефективних проектів для бюджетних установ // Вісник Національного університету Львівська політехніка «Проблеми економіки та управління». – 2003. – № 484. – С. 99 – 104.
3. Кравченко Т. Сучасний стан і перспективи розвитку енергетичної галузі України/ Економіст – 2008 – №6 – с. 32 – 37.